

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrto leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

Avstrijska industrija in izvoz.

Ni še dolgo temu, da smo se bavili s podobnim predmetom. Par novih pojavov za in proti Avstriji kot industrijski državi, napotili so nas k nadaljnjemu razmišljanju. Ta panoga je veslo za državo, pa tudi posamezne pokrajine; zato pa se bo treba z vprašanji o industrijskem proizvodstvu in izvažanju seznaniti tudi Slovenem čimprej.

Ob pridelkih svoje zemlje že sedaj pravza prav ne živimo, temveč životarimo; a tudi izdelki rokodelcev se ne morejo radovati boljšega blagoslova.

Jasno je, da mi si položaja ne moremo čez noč zboljšati, to zamore storiti le država, katere dolžnost pa bi bila skrbeti, da se novi viri ljudskega blagostanja razdele in razširijo v vse kote in kraje monarhije.

Dasi je dandanes še opazovati v naši državi pri vseh industrijskih vprašanjih zaostajanje, vendar prorokujejo dalekovidni strokovnjaki, da se postane Avstrija iz agrarne (poljedelske) države industrijska država.

Tak preobrat se seveda ne stori čez noč, vendar je res opaziti, kako se umika v naši monarhiji poljedelstvo industriji od severa do zahoda proti jugovzhodu.

Slovenske pokrajine — izvzemši Trst — ne bodo še sedaj takoj deležne blagostanja, ki ga prinaša industrija seboj, a priti mora čas tudi za nas. Seveda tako dolgo tudi država ne bo mnogokaj na nas tvegala, ker njej imponuje le narodi, ki se iz lastne moči prebijejo do blagostanja. S Čehi n. pr. pač že dandanes govorijo, Mažarov se boji, Italijanom v obmorskih trgovskih prepušča nadvlado.

Kakor smo že omenili svoječasno, imajo tudi naše slovenske dežele vse pogoje za industrijski razvoj, prometne ceste, brodljive vode, podzemne zaklade in vodne sile. Ko se pojavi v državi sploh smisel za industrijske probleme, ne smeje nas najti povsem nepripravljene in ravnodušne napram dosedanemu razvoju.

Zato je potrebno, da zasledujemo, kaj se godi v tem oziru v državi, kaj strokovnjaki na avstrijski industriji ter na izvozu grajajo, kaj priporočajo in kaj hvalijo.

Največ se graja na avstrijski gospodarski politiki, da vse premalo skrbi za ugodne prometne zveze. Dočim kopljejo Nemčija, Rusija itd. z ogromnimi milijoni potrebne kanale, ne poznamo v Avstriji takega podjetja.

Zadnji čas so začeli posebno češki in moravski industrijci vedno nujnejše zahtevati vodnih cest proti severu, da bi se promet z Nemčijo in preko Nemčije s Severnim morjem oživel. Tem načrtom pa že kljubuje v naprej ljubosumnost avstrijskih Nemcev.

Tako ostane naš izvoz še morda za daljšo bodočnost navezan na simpatičen toda materijelno izsesan ter nestanovit Balkan.

Ker pa se ne strinja avstrijska zunanja politika z ono slovanskih držav na Balkanu, smatrajo tudi tam doli avstrijski uvoz kot po trebno zlo, katerega bi se radi čimprej odkritali.

Srbski kralj se je nedavno svečano zaklel, da ne kupi ničesar od Avstrije.

Dokler ne dobi Balkan direktne zveze z morjem, so take grožnje še sicer neizvedljive.

Avstrijski izvoz na jug tedaj nima stalne bodočnosti, temveč je le nekaka branjarja v večjem obsegu. Vrhutega pa je izvoz po Donavi avstrijski le po imenu, dočim požanje skoraj ves dobiček Ogrska. Pa ne samo to, Avstrija je celo tako malomarno dobrotljiva, da ogrski izvoz še celo mastno podpira.

„Donavsko parobrodno družbo“ podpira avstrijska vlada vsled pogodbe leta 1892. V tej pogodbi se zahteva, da mora družba vsako pogodbeno leto izdati najmanj pol milijona kron za nove brode ali za preustrojbe. Družba se drži pogodbe ter je izdala lansko leto 161 milijona gld., toda ta denar je obležal na Ogrskem, ker ima družba še vedno glavno ladjedelavnico v Stari Budi na Ogrskem, a v Korneuburgu na avstrijskih tleh le neznatno podružnico. Ali se mora takšno gospodarstvo avstrijske vlade imenovati pametno in premišljeno?

Podobno je z avstrijskim „Lloydom“. Tudi ta parobrodna družba je bogato podpirana od naše države, vendar le bore malo varuje avstrijske industrijske interese. Primorske pokrajine bi imele pač pravico zahtevati od družbe toliko hvaležnosti, da bi spoštovala vsaj slovansko narodnost, a baš Hrvate in njih jezik zapostavlja „Lloyd“ na razžaljiv način.

Če je vladi kaj na resni prometni politiki, mora začeti misliti, kako dobiti bogate vire v lastno režijo, kateri sedaj bogatijo navadno tuje zemske bogataše. Brez jamstva pa, da bodo te družbe povsod skrbale za procvit avstrijskega izvoza ter dobiček po mogočnosti nalagale zopet v očetnjavi, naj bi avstrijska vlada ne dovoljevala lahkomišljeno podpore.

Kje dobi avstrijska industrija ključ za svoj izvoz s projektovanim kanalom Donava-Laba proti Severnemu in Vzhodnemu morju, ali z že leznico čez Ture ter središče avstrijskega iz in uvoza Trst, ali pa s kanalom, ki naj bi vezal Donavo z Jadranskim morjem, razsoditi je dandanes celo iz strogo obrtno-političnega stališča zelo težko.

Do tedaj pa se mora vsekakor i pri nas nekaj ukreniti glede izvoza. Kje bi imel avstrijski izvoz za sedaj največ bodočnosti, pokazati hočemo prihodnjič.

Državni zbor.

Seja 20. t. m. nam je zopet enkrat v jasni luči pokazala pravicoljubje gospodovalnih narodov v Avstriji. Nujni predlog mladočeškega poslanca Hrubya, da se za podlago ljudskega štetja vzame narodnost in ne občevalni jezik, je bil odklonjen. Seveda bi se prislepargeno število gospodovalnih narodov znatno skrčilo, ako bi se ljudstvo štel tako, kakor bi bilo edino prav po narodnosti.

V pričetku seje je bilo vloženih več predlogov: med njimi poslanca Tschernigga glede podražiljenja notarijata; poslanec Žičkar in tovariši so stali dvajset predloga. I. Glede uravnave

Sotla na meji Štajarske in Hrvaške, 2. glede škode, provzročene po trtni uši na Spodnjem Štajarskem.

Zbornica je potem prešla v razpravo o Hrubju jevem nujnem predlogu, da se pri ljudske štetju vzame za podlago narodnost. Poslanec Biankini je pričel svoj govor hrvaški in nadejal potem nemški. Rekel je, da hoče v imenu pravice podpirati brate Čeha v njih stremljenju. Navajal je potem neštivilne krivice, ki so se dogodile ob priliki ljudskega štetja po Dalmaciji. — Nemški radikalec Schreiner je trdil, da Nemci delujejo le v zmislu zakonite samoobrane, čemur so Mladočehi burno oporekali. — Posl. Šileny je navajal slučaje krivice, ki so se ob priliki ljudskega štetja dogajali na Moravskem Čehom na škodo. Neštivilno Čehov je bilo vpisanih za Nemce, četudi so se priznali Čeha.

Nato se je razprava zaključila, in sta bila izvoljena glavnima govornikoma: Lueger zoper in Kramar za predlog. — Lueger je kakor dunajski župan protestiral proti napadom na občinsko upravo radi krivičnega postopanja ob priliki ljudskega štetja in je čital vrsto naredb, s katerimi je bilo komisarjem za ljudsko štetje najstrožje zaukazano, naj postopajo popolnoma nepristransko. Trdil je, da je med Čehi in Nemci izključeno vsako zbližanje, dokler se oba naroda ne začnejo spoštovati medsebojno. — Mladočeh Kramar je dokazoval, da je princip ljudskega štetja na podlagi občevalnega jezika krivičen. Ker se Čehi in Nemci pritožujejo radi načina ljudskega štetja, bila bi najboljša rešitev ta, da bi se sprejel Hrubjujev predlog, ker bi na ta način zadovoljili vse. Nujni predlog je bil odbit, ker so zanj glasovali samo Čehi, Slovenci in Hrvatje. — Poljaki so zopet pokazali, kako malo imajo zmisla za slovansko vzajemnost.

Dne 21. t. m. so v začetku seje poslanec Berks in tovariši predali interpelacijo glede odločne vršitve zakona za ohranitev gozdov.

Posl. Wilhelm in tovariši pa so interpelirali justičnega ministra zaradi naredbe, po kateri je bilo mnogo siromašnih pisarjev odpuščenih iz sodnih služeb ter tako prepuščenih bedi. — Posl. Breiter in tovariši so interpelirali ministrskega predsednika, zakaj je bil poslanec R. pl. Jaworski odklikovan z redom, in posl. Berger je interpeliral glede poslovnika in zahteval, naj se ne dovoli govoriti češki, in da mora vsak poslanec storiti obljubo samo v nemškem jeziku. Predsednik je to zahtevo odklonil. Posl. Brzorad je vprašal, kaj je vzrok, da pridejo v stenografski zapisnik pač vse psovke, s katerimi obisipajo nemški nacionalci Slovane, odgovori pa se izpuščajo. Ministrski predsednik je predložil dopis grofa Goluchowskega glede volitve v delegacije.

Zbornica je potem prešla na dnevni red, na razpravo o nujnih predlogah glede podpor po uimih oškodovanim okrajem.

Posl. Spinčić govori o revščini v Istriji in o njenih vzrokih, namreč elementarnih neugodah, trtni uši, vinski klavzuli z Italijo in dejstvu, da so Istro že od nekdaj zanemarjali. Govorilo je še več poslancev raznih kronovin, ki so vsi povdarjali gospodarsko bado in prosili pomoči.

bi užíval v prvi vrsti teoretično izobrazbo, da si obnovi v spominu vse določbe vojaškega poslovnika, ki jih le prehitro pozabi rezervisti.

Kar se pa tiče druge in tretje vojaške vaje, moram priznati, odkritosrčno, da se ne moreta v drugem času vršiti kot ravno spomladi in poleti, ker je vendar potrebno, skrbeti natančno za praktično izobrazbo rezervistov, da morejo zadoščati zahtevam, ki se stavijo na nje ob času vojske.

Tako izvežbanje pa se samo doseže, če se pokličejo rezervniki k vajam v času, ko se vršajo vaje na vežbališču in v terenu.

Vojna uprava bi zamogla vsekakor odpraviti težkoče, ki nastanejo vsled neprimerne roka orožnih vaj za kmetijstvo, in sicer s tem, da se ozira dobrodušno na opravičene prošnje za oproščenje orožnih vaj.

Pripoznam prav dvaležno dobro voljo, katero kaže v tem oziru prevz. dež. brambovski minister.

Gospoda moja! V imenu svojih somišljnikov iz Dalmacije prinesli mi je tudi posebno pritožbo.

Pretečeno leto so se vršili veliki manevri v Dalmaciji, v Benkovacu. Že za časa, ko se je razglasilo, da se bodo manevri vršili v Benkovacu, obrnili so se zelo vplivni krogi in korporeacije na odločilne vojaške kroge s prošnjo, opustiti namero teh orožnih vaj v Benkovacu z ozirom na to, ker je bil tačas Benkovac znano gnezdo mrzlice ter tudi nima zdrave vode.

Gospoda moja! Te želje in zahteve odmevale so neslišane in manevri so se dejansko vršili v Benkovacu. Posledica je bila, da je zbolelo strašno veliko število častnikov in vojakov ter jih mnogo plačalo te manevre s smrtjo. (Čujte!)

Gospoda moja! Sedaj pridem k nadaljni želji prebivalstva, namreč glede pravičnega postopanja pri nabavi kmetijskih surovin za vojno upravo ter glede podpore domače konjereje s tem, da se primerno pokupijo remontni (konji za vojsko) naravnost pri konjerejih.

V prvem pogledu pripomnim, da pripoznam prizadevanje vlade v tem oziru, da so pri nabavi obrtnih predmetov obrtni krogi v znatni meri upoštevani ter se tega tudi pridno poslužujejo. Ne morem pa istega trditi glede nabave kmetijskih pridelkov naravnost pri poljedelcih.

Gospoda moja! Kolikor sem mogel zvedeti, je vzrok za to opustitev v tem, da je nabava kmetijskih pridelkov po mogočnosti enakomerne kakovosti, kar se pač da edino le na ta način doseči, da se ti pridelki nabavljajo po prekupcih, katerim je mogoče boljše in slabše pridelke pomešati ter s tem dati oni pridelek, kateri ugaja vojni upravi.

Dovolite mi, gospoda moja, da smatram tako dokazovanje za zelo nesrečno in popolnoma skazeno. Zanimam, da bi že samo različnosti pri kakovosti iste vrste naravnega pridelka v naši očetnjeni bile take, da bi se mogli iz tega izvajati pomisleki glede na redilno vrednost in slabo kakovost živeža, ki se izdeluje iz istega.

No, to mi boste že pripoznali, da je v naši očetnjeni po večini dobra poljska zemlja, in da se na isti zemlji prideluje dobro žito, ki ima najmanj ono kakovost, kakršno zahteva vojna uprava. Da, gospoda moja, zakaj pač ne kupi vojna uprava pri teh poljedelcih, saj dobi tako dobro žito, kakor ga zahteva? Ali boče morda vojna uprava v tem oziru igrati poravnano nepravilnost, da noče kupiti pri kmetu, ki ima dobro žito, le zato ne, ker ne more kupiti istega pri onem kmetu, ki je že itak na slabem zato, ker ima slabšo zemljo, zato pa tudi slabše žito!

Takšno postopanje bilo bi vendar presmešno, da bi se pustila voditi vojna uprava po takih nagibih.

Jaz sem mnenja, da je stališče vojne uprave glede nabave kmetijskih pridelkov za vojne potrebe popolnoma napačno, temveč da govorijo razun važnih kmetijskih momentov tudi etični momenti zato, da se je v prvi vrsti ozirati na kmetijstvo ter nakupovati kmetijske pridelke naravnost pri poljedelcih. (Bravo! bravo!)

Gospoda moja! Jaz seveda nisem na stališču onih, ki želijo, da prekupci nima pravice obstopa v urejenem gospodarskem življenju. Moje mnenje je temveč, da je prekupcija potreben član v organizaciji celotnega gospodarskega življenja, toda to izjavim očitno, da je ta medkupcija v marsikaterem, žalibog dandanaš v prepogostem oziru pokazala oblike, ki niso le za gospodarstvo nezdruživa, temveč so celo škodljive. (Daže pohodnjic!)

Druge slovenske novice.

(Osebnosti) Vodja obrtnih šol g. Ivana Šubica v Ljubljani je imenovala trgovska in obrtna zbornica kranjska v obrtni šolski svet kranjski. — Državnopravniški funkcionarjem za okraj lujski je imenovan občinski tajnik g. P. Jerab.

(Osebnosti) Premješena sta inženjerja g. Leon Bloudek iz Postojne v Novo mesto, in g. Iv. Jakše iz Kranja v Postojno.

(Promocija) Danes je bil na dunajskem vsučilišču promoviran g. Iv. Mrhar, suplent na državni gimnaziji v Trstu, doktorjem filozofije; jutri pa bo g. Josip Stojc doktorjem medicine.

(Slovensko žentstvo) namerava prav v kratkem ustanoviti društvo, katerega namen je vsestranska organizacija žentstva v svrhu njega izobraževanja, povzdigo njega socijalnega in gospodarskega položaja ter branitev njega interesov. Društvo bo delovalo na načelu popolne enakopravnosti vseh stanov; vse nadaljne informacije daje načelnica pripravljajnega odbora gospa Berta dr. Trillerjeva v Ljubljani.

(Boj za slovensko trgovsko šolo) V sredo dne 20. t. m. je bila v kranjski trgovski in obrtni zbornici na dnevnem redu izvolitev odseka za ustanovitev trgovske akademije. Imenoma nemške manjšine se je oglasil k besedi g. Baumgartner, ki je dejal, da bi ustanovitev slov. trgovskega učilišča ne bila dobrot za deželo. Njegova stranka bi hotela, da se da Mahrovi šoli podporo za ustanovitev oddelka, v katerem naj bi se gojenci naučili slovenske korespondence in slovenskega knjigovodstva. Sicer se bode pa nemška manjšina udeležila volitve odbora, le, ako se da zagotovilo, da se bode ustanovila utrakvistična, ne pa slov. trg. šola. G. Lenarčič je povdarjal, da se hoče ustanoviti slovenska srednja trgovska šola, ki nam bo dala trgovski nastavec, katerega potrebujemo. Učil se bo pa tudi nemški jezik in se bo gledalo na to, da si gojenci pridobijo popolno zmožnost nemškega jezika. Kaj je utrakvistična šola, nam kaže ljubljanska „utrakvistična“ realka, kjer se samo slov. jezik in krščanski nauk uči v slovenskem jeziku. Govornik je končno zavrnil napade gosp. Luckmana, ki je v zadnji seji govoril o nezmožnosti slov. jezika za trgovsko učilišče, dasi je znano, da jezikovna zmožnost g. Luckmana ne poblešča do te sode. Že sodnijski slovenski jezik je boljši od nemškega, ki ima polno ptujk. Ko so se ponavljali svoje pomisleke o „nepraktičnosti“ slovenske trgovske šole gg. Luckmann, Baumgartner in Gassner, bili so izvoljeni v odsek gg. Klein, Kollmann, Urbanc, Filip Supančič in Lenarčič. Poleg teh sta v odseku zbornični predsednik g. Kušar star. in g. dr. Murnik.

(Ljubljanski trgovci proti letnim sejmom.) 33 ljubljanskih trgovcev se poteza, naj se omeji par ljubljanskih, sedem dni trajajočih sejmov, češ, da so jim v veliko škodo, ker kmetje rajši kupujejo na sejmu.

(Potres) V petek ob pol 9. uri zvečer se je čutil v Ljubljani rahel potres. Precej strahu je povzročil v gledališču, kjer je bila ravno predstava.

(Slovenke mesta Kranja), njim na čelu gospa Marija Mayer, so darovale zavodu sv. Nikolaja v Trstu 190 kron.

(V Št. Vidu pri Zatičini) bode sodišče iz Višnje gore imelo vsak mesec dva uradna dneva.

(Umrl je) v Novem mestu dne 20. t. m. c. kr. višji inženjer g. Tomaž Valka.

(Trgovski zavod v Postojni.) Trško oskrbnitvo v Postojni je sklenilo storiti korake za ustanovitev združene trgovske in obrtne šole. Ker je Postojna centrala Notranjske v neposredni bližini Trsta in Reke, ter je notranjsko

področje za trgovino jako nadarjeno, je ta sklep zelo umesten. Ministrstvo je nasvetovalo, naj bi se ustanovila samo trgovska šola. To podjetje je sklenilo podpirati tudi trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani.

(Grozna nesreča) Dunajski brzovlak je v sredo povozil v bližini legaške postaje dva. Ednemu je popolnoma odtrgal glavo, a drugemu pa je glavo čisto zmečkal in ga hudo ranil na hrbtni tako da je bil na mestu mrtev. Koga krivda zadene, pokaže komisija, a upamo, da je tu vsaka krivda nemogućna, kajti povozenca sta — srna in srnjak. Pred 10 dnevi je pa ravno tam povozil — malega srnjčka.

(Koroške novice) Ustanovni občni zbor koroške družbe „Krajevna železnica Sinčavas-Železna Kapla“ bode dne 23. marca na Dunaju. — V Črešnjah občina Smerče se je 8 t. m. obesil 70letni rudar Jurij Milonik. Vzrok: žganje. — V Beljaku se je obesil mesar F. Leitner iz Trga. Vzrok: družinske razmere.

(Ljudsko štetje na Koroškem.) V Kotmarivasi so našli 250 hiš in 1407 prebivalcev (1890. l. 1282), t. j. 125 oseb več, kakor l. 1890. Slovencov je 1006, Nemcev pa 401 (??), dočim so jih l. 1890. našli le 1131. Od kod so neki vzeli te „Nemce“ in koliko so neki vredni? — V Železni Kapli so našli 673 Nemcev in 432 Slovencev. Leta 1890. je bilo še 618 Slovencev in le 460 Nemcev. Kako se torej tudi tu „delali“ iz Slovencev Nemce! Navedeno kaže, kako so šli!

(Radi razžaljenja Veličanstva) je bil v Trstu na 3 mesece ječe obsojen 17letni R. Kosmina iz Nabrežine.

(Razpuščeno irredentovsko društvo.) Cesarsko namestništvo v Trstu je razpustilo italijansko telovadno društvo „Unione Gymnastica“ vsled prekoračenja delokroga; društvo je imelo irredentistične namene in je štel 2000 članov.

(Srečni Pazinci.) Istrski deželni odbor v Poreču je dovolil upravnemu svetu v Pazinu, da more najeti posojilo 100.000 kron od deželnega kreditnega zavoda za zidanje postopja za tamošnji italijanski gimnazij.

Narodno-gospodarske novice.

Krivenčasta drevesa kako uravnati?

Malokatero delo je, katerega uspehi ali napake se bi tako dolgo poznale, nego je ono vrtnarja. Ako hodiš po vrtu, kmalu lahko presodiš, kako je bil izurjen oni, ki je drevje sadil in vzgajal, koliko skrbi si prizadene oni, ki odraslo drevje snazi in oskrbuje. Koj na prvi pogled pokaže ti drevo svoje napake, katerih je mnogokrat kriv njegov oskrbnik gospodar. In med temi ni zadnja ona, katera očesu tako malo dopade, namreč, da je drevje zrastle krivenčasto, tako, da se dostikrat vrh blizu zemlje dotika.

Ta napaka izvira pri drevesu od njega mladosti. Takrat je — posebno visokorastečemu drevesu hud sovražnik veter, ki ga marsikdaj neusmišljeno muči in ugiba. Zlasti v jeseni in spomladi nastane rada huda burja, da kar trga ne samo sadje, nego i listje in veje. Naravno je, da se taki sili mora udati naposled drevo, da se nagne. Zatem navadno zapade sneg, ki se povprečno ležečemu drevesu obesi na veje ne usmiljeno, da ga potem dolgo časa drži kakor priklenjenega. Med tem se navadijo korenine tiste lege in če v prvi priliki ni brze in izdatne pomoči, ostane drevo vse svoje dni krivo, enako beraču s palico.

Kako torej pomagati drevesu, da ono raste ravno in lepo? Znano je, da treba ob sajenju usaditi najprej močan kol, h kateremu treba drevce skrbno privezati. Kadar je postal ta že star in trhel, treba ga nadomestiti z novim. Še pogosteje je treba prenoviti vrvice, (najboljše je lipovo vlakno), da se drevo laglje vzdrži po koncu.

Dostikrat pa je kol preslab za vzdržanje mladega in nežnega drevesa. Veter in sneg vse pokvarita. Ako si želi sadjerejec lepo drevje po sili ohraniti, svetujem za to dva pomočka.

1. Da se kol lažje ohrani in obdrži, treba mu dodati še drugi povprečni kol, kateri ima na koncu dve veji. Ta se enako vilicam napne v kol, kjer se pritrdi, bodisi z žrebjem ali kak-

šnim motvozom. Seveda je edno ali drugo treba pogosto prenavljati in spreminjati.

2. Še bolj gotova pomoč je naslednja. Vzemimo majhen ali močan kol, katerega povprek od prednje strani zabiješ v zemljo. Od tega pa do sredine kroga drevesa potegni močan drat (žico). Predno s to obvežeš drevo, treba je na onem mestu dablo obvezati s cunjami, da se drevo potem z žico ne rani. Ta se napne h kolu z močjo kakorsibodi, nato pa zasuje in tako obdrži. Seveda je to na poti pri košanju, ali na to se ne more gledati.

Tako smo nekoliko pogledali napake, ki nam kvarijo sadno drevje. Želel bi, da bi se na te pomočke ozirali vsaj mlajši sadjarji, s tem pa vzgojili drevje, ki bi ne bilo le v korist kmetu, temveč tudi v radost vsakemu saj: „Slovenski svet ti si krasan“.

Pohorski

Politični pregled.

(Za železniške investicije), ki se imajo izvršiti v letu 1901—1905 je pripravljenih 483.038.000 kron, h katerim se ima prišteti še 80 milijonov kron za pokritje prejšnjih investicijskih izdatkov. Vlada zahteva od parlamenta dovoljenja, da si izposodi takej celo svoto, a tega ji nekatere stranke ne bodo dovolile v strahu, da ne bi vlada porabila denarja v vojaške svrhe. Tudi onih 80 milijonov se bodo poslanci branili dovoliti.

(Državna žganjarina.) Odsek za povišanje državne žganjarine je imel že tretjo sejo, v kateri je rešil dotično vladno predlogo. Po vladnem načrtu bi Kranjska, Koroška in Štajarska ne bile deležne višjih dohodkov od žganja, temveč bi dobivale od skupnih dohodkov le toliko odškodnine, da bi se zravnavali čisti dohodki deželne samostojne naklade leta 1899. Zaradi tega so razni kranjski poslanci posredovali pri strankah, da se briše iz načrta dotična določba, ker bi po sedanjih predlogih imela dežela letos več izgube nego dohodkov. Dalje je bila kranjska dežela skoraj 40 let krivično preobložena z zemljiškim davkom in med vsemi deželami najvišje obdane. Tako je dežela v teku let mnogo milijonov preveč plačala v državno blagajno in je torej opravičena želja, da se jej ta malenkost vrne. Pri glasovanju je odsek skoraj soglasno sprejel predlog, kakor so želeli zastopniki Kranjske, Koroške in Štajarske. Odsekovo poročilo o državni žganjarini pride morda že ta teden na dnevni red v zbornici; jako dvomljivo pa je, da bi bil zakon rešen pred Veliko nočjo, ker nemški radikalci prete z obstrukcijo.

(Ogrska kvotna deputacija.) Ogrska poslanska zbornica je te dni že izvolila deseterico članov v kvotno deputacijo. Kolikor je doslej znano, odidejo ogrski člani kvotne deputacije dne 27. marca na Dunaj, da začne pogajanja z avstrijsko kvotno deputacijo. Ključ za kvoto, ki ga bo predlagala naša deputacija je 38,6%.

(Novo italijansko ministrstvo) kateremu predseduje Zanardelli se najbrže ne bo dolgo oboržalo, ker nima v zbornici večine, istotako ne v posameznih odsekih; v proračunskem odseku n. pr. sedi 20 opozicijonalcev in le 16 pristavev vlade, davčni odsek, ki bo reševal predloge, s katerimi namerava Zanardelli rešiti Italijo, pa sestoji iz šestih opozicijonalcev in le treh vladnih pristavev.

(V Macedoniji) se razmere še niso obrnile prav nič na bolje; turški grozoviteži zapirajo in mučijo še večno krščansko ljudstvo; 16. marca so vlekli v ječo 20 učiteljev in duhovnov, češ, da so se zoprtavljali državni oblasti, kar pomeni toliko, da so se ustavili nepostavnosti in grozovitosti kakega turškega orožnika. Redarski šef, Derviš Effendi v vilajetu Ulskub ima največ zločinov na vesti. Ljudstvo se v obupu dviga k uporu.

(Angleška mornarica.) Angleško-burska vojska v južni Afriki je zadosti jasno pokazala, da Anglija na suhem ne more biti kos nobeni evropski armadi, ker ni mogla ukrotiti niti okrog 30.000 Burov. To so, seveda prepozno, uvideli tudi v Londonu in so jeli obračati sedaj tim večjo pozornost na mornarico. Vlada je zadnji čas predložila zbornici več načrtov glede spopolnitve in pomnoženja mornarice. V vojnem času

potrebuje mornarica 10.000 mošt. Zlasti pa se tupevi je že dolga preskrbljena, vendar zaradi še večje števila mrtvih vojnih kolij, uvedel se je za tudi top novega sistema, čigar kroglja bi prebitala vsako oklepno. Iz tega se razvodi, da se Angleži ne čutijo pri sebi varne, a vse to priprave jim ne bodo nič koristile, če jih napade kakšna država na suhem.

Nov atentat na Ruskem. V noči na 22. t. m. je neki stari, 72-letovski poskušal ustreliti višjega prokuratorja av. sinode Puholjanskova. Zastrelci je trkal v njegovo stanovanje, ne da bi ga rani. Vlada sklepa iz tega, da tudi atentat na naučnega ministra Bogoljova, ki je nekaj dni po atentatu umrl, ni delo posameznika, nego da mora biti kaka zarota, ki proizvoda atentate.

(Evropske velesile na Kitajskem.) Vse evropske velesile so odpostavile več ali manj moč na kitajsko zemljo z namenom, da zatro upor Kitajcev in varujejo lastne koristi. Sedaj pa za čeno velesile prepir med seboj. Med Rusijo in Nemčijo radi Mandžurije in je pred kratkim ruski general odklonil pogoje, ki jih je stavil v svrhu poravnave razpora grof Waldersee, ob ednem pa se vedno bolj podžiga ogenj razpora tudi med Francozi in Angleži; največja napetost pa vlada med Angleži in Rusi. V Tientsinu bi bilo prišlo skoraj do boja, in najvišji poveljnik Waldersee, je moral energično posredovati. Povod sporu je dala železniška proga v Tientsinu, katero so Rusi začeli graditi, a so se temu uprli Angleži. Sedaj se je razpor že malo polegel, ker so Angleži in Rusi umaknili svoje čete iz onega kraja, in prepustili vladam, da rešijo prepir.

(Vojna v Afriki.) Mirovna posojanja med Bothe in Kitchenjem so se torej izjalovila. Glavna zapreka sporazumljenju je bila menda to, ker Kitchenier ni dovolil ustašem popolnega premirjenja. Glavna točka mirovne ponudbe so bile te: Obe buraki republiki dobita avtonomijo t. j. samoupravo, angleška vlada dovoli za pogubljene hiše in za storjeno škodo milijon fantov šterlingov odškodnine ter posojila z najnižjimi obrestmi, da se hiše zopet postavijo. Noben Bur ne sme nositi orožja brez posebnega dovoljenja. Angleži so doživeli zadnji čas v Natalu nov poraz in so imeli težke izgube. V boju pa je padel tudi brat generala Bothe. V Kapstadtu je zbolelo zopet več oseb za kugo.

Slavno uredništvo!

V št. 68. „Slov. Naroda“ nahaja se članek, datiran iz Štajarskega pod naslovom „Dva do kaza“, ki je podpisan s šifro „D.“

Ker na Štajarskem ni nobenega politično bolj znanega Slovencea, čegar ime bi se začelo njalo s črko D izven mene, misli naravno vsakdo, da sem jaz pisec tega članka. Bil sem tudi koj od raznih strani vprašan, ali sem res jaz ta članek pisal.

Ker se pa jaz z člankom ne morem strinjati, kajti je v protivju z vsem mojim delovanjem, moram vsako zvezo s tem člankom od klanjati.

Članki in dopisi se navadno ne podpisujejo, čemu torej — in sicer zdaj že drugokrat — rabi neznan dopisnik šifro in sicer ravno šifro, pri kateri vsak poznavalec naših razmer more misliti, da sem pisec jaz? Kakov namen ima dopisnik s tem svojim ravnanjem, ne preiskujem; dejstvo je pa, da me ta šifra z ozirom na vsebino mora spraviti pri političnem občinstvu v čuden svet.

Stal sem vedno in odločno na stališču, da moramo Slovenci na Kranjskem in v drugih krovčinah med seboj v bratski slogi ali v bratomernem boju, ostati vedno v sporazumljenju, vsi brez izjeme, duhovniki in posvetnjaki; da se mora vsemu izogibati, kar bi to slogu, katera je dozdaj pomagala nam do znamenitih uspehov, katera je edini pogoj daljnega napredka, kazilo in rušilo.

Laskam si, da sem imel zaradi tega zaupanje v krogih posojetne inteligence in duhovnov, kar mi je omogočilo ta in oni uspeh doseči za slovenski narod.

Šifra „D.“ takega članka, iz Štajarskega morala bi to zaupanje do mene omajati pri du-

hovnih, ker bi si morali misliti, dr. Dečko govori vedno o slogi in skupnem delovanju; začetnik pa napada slovensko duhovenstvo v „Sl. Narodu“. Temu nasproti morem zagotavljati, da sem vedno zastopal moško in odkritosrčno svoje politične nazore brez ozira na desno in levo; storil sem to temo lažje, ker pri vsem svojem javnem delovanju nisem iskal nikoli svojih koristi.

Izjavljam torej enkrat za vselej, da pisec, ki svoje članke „iz Štajarskega“ signira z inicijalo mojega imena „D.“ nisem jaz.

Z odličnim spoštovanjem

V Celju, dne 24. marca 1901.

Dr. Ivan Dečko

Posrežena srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bog Vsemogočni izvolil našo preljubo soprogo in najboljšo mater, gospo.

Josipino Gregorin roj. Čelešnik

dne 23. junija 1901 ob 12 uri ponoči po večletni močni bolezni v 47 letu njene dobe poklicati k večnemu počitku.

Pogreb predrage pokojnice boče v torek, dne 26. t. m., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Bregu št. 20 pri Celju na okoliško pokopališče.

CELJE, dne 24. junija 1901

Alojz Gregorin, o. kr. dež. sodni svetnik soprogo.

Alojz, Mirka in Jožica otroci.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nisem v nikaki zvezi z dopisom: „Od Kapele“ v št. 23. „Domovine“, ker sem bila edinstvena, ter oblašujem, da je gospod kolega tako nečuvstveno šaljil prejšnje gospode kolege.

Ljudmila Poljanec, učiteljica.

Zahvala.

Podpisano društvo izreka tem potom prisrčno zahvalo gospici Jeli Sernecovi, gg. dr. Bela Stuhec in Beno Serajniku, celjskemu pevskemu društvu, tamburaškemu zboru „Celjskega Sokola“ in vodstvu celjske orglarske šole, kateri so pripomogli, da se je koncert pretečeno nedeljo 24. t. m. tako sijajno izvršil.

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju.

(118) 1 **Išče se**

natakarica

na račun, katera bi imela gostilno v svoji lastni oskrbi. Vstop 1. aprila. Več pove pivov. Kuček v Laškem.

Učenec z dobrim šolskim spričevalom in poštenih staršev se sprejme takoj pri Karol Sima, trgovec (117) v Poljčanah. 2-1

(121) **Za mesarje!**

Gostilna z ledenico, blevom in zemljiščem, sredi večjega trga se dá po ugodni ceni

v najem.

Naslov pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

Ednonadstropna hiša

nove zidana s pristavo, vrtom in zemljiščem v trgu Šoštanju prodati je zaradi družinskih razmer po ceni. Natančneje se izve pri J. Ritter-ju (122) 2-1 v Šoštanju.

(114) **Sveže namočena**

polenovka

se dobi vsak dan

v gostilni **LEMEŽ** v Celju.